

BRAZILA ESPERANTISTO

78-a Jaro

Julio-Septembro 1984

N-ro 282



Kontrola Konsilantaro: Mário Ritter Nunes, Jorge Campos de Oliveira,
kaj Sylla Chaves

Julio-Septembro 1984

78-a Jaro

N-ro 282

Brazila Esperantisto
("O Esperantista Brasileiro")

Oficiala organo de Brazila Esperanto-Ligo,
societo de publika utileco, laŭ registara
dekreto n-ro 4.356, 26/10/1921

Respondeca Direktoro: Fernando Marinho
Redaktoroj: Luiz A. B. Martins kaj Joel Manso

Administracio kaj Redakcio
Praça da República, 54 - 2º
20211 - Rio de Janeiro, RJ, Brazilo

Senpaga por anoj de B.E.L.
Eksterlande: 20 respondkuponoj

SERVIÇO DE LIVROS

Em virtude da constante variação cambial, a Liga Brasileira de Esperanto é obrigada a fixar o preço do livro estrangeiro em cupom-resposta internacional (internacia respondkuponio).

O valor do cupom-resposta é fornecido pelas Agências do Correio.

irp

● *Taglaboristoj*, Hans kirk. El dana lingvo tradukis L. Friis kaj W. Jensen. Dank Esperanto-Förlag-Aabyhdj. 9

● *Tra Dezerto kaj Praarbaro*, Henryk Sienkiewicz. El la pola tradukis Prof. Mieczysław Sygnarski. Eldonejo Interpress. 1978. 17,5

● *Trezorinsulo*, Robert Louis Stevenson. Elangligis Grace Kirkwood. Dua Eldono. Glasgow, Eldonejo Kardo. 1980. 20

● *La Trofeoj* (La Sonetaro), José Maria de Heredia, de la Franca Akademio. El la franca originalo tradukis G. Waringhien. Bel-Literaturo Eldon-Serio, Stafeto. 1977. 9

● *La perdita honoro de iu Katarina Blum*, Heinrich Böll. El la germana tradukis Rikardo Sulco. Edition Leipzig. 12,5

Liga Brasileira de Esperanto

Quota anual de adesão

1984

M S categoria destinada aos que não são esperantistas mas simpatizam com o movimento; o sócio tem direito a utilizar a Biblioteca e o serviço de livros, participar das atividades sociais e receber os boletins editados pela Liga. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 3.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 4.000,00

M 1 categoria destinada àqueles que já estão integrados no movimento esperantista; recebe o mesmo que o M S. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 6.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 12.000,00

M 2 tem os mesmos direitos que o M 1. Paga uma quota mais alta para auxiliar a B.E.L. e o movimento. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 27.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 36.000,00

D M categoria destinada àqueles que desejam integrar o quadro social da Liga na qualidade de Membro Vitalício. Paga a importância correspondente a 30 vezes o valor da quota M 1. Tem os mesmos direitos que o M 2. Pagamento:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 270.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 360.000,00

Todas as importâncias devem ser remetidas, em cheque pagável no Rio de Janeiro, ou vale postal, em nome da Liga Brasileira de Esperanto: Praça da República, 54 - 2º andar, 20.211 - Rio de Janeiro, RJ.

Curso por Correspondência

A Liga Brasileira de Esperanto mantém os seguintes cursos por correspondência: básico, de aperfeiçoamento, superior e magistral.

Taxa de inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 18.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 24.000,00

A taxa de inscrição é a mesma para todos os cursos.

Os cursos são privativos dos sócios da Liga.

A inscrição para os cursos por correspondência poderá ser feita em qualquer época do ano.

RAPORTO DE LA ESTRARO RILATA AL 1983

Estimataj Samideanoj,

Laŭ la Statuto, ni prezentas al vi la Raporton de la Estraro Rilatan al 1983. La 25-an de Junio 1983, ni havis la okazon raporti pri la unuaj ses monatoj de nia agado. Tiun raporton ni aperigis en *Brazila Esperantisto*, n-ro 278, Julio-Septembro 83. De tiam ĝis la fino de la pasinta jaro ni daŭre klopodis atingi tiujn celojn substrekitajn en la *Laborplano* por la oficperiodo 82/85.

1. *Estraro* — Laŭ la protokolo publikigita en la n-ro Oktobro-Decembro 1983 de *Brazila Esperantisto*, pro eksigo de S-ro Luiz Alan Gomes Romero, okazis ŝanĝo en la Estraro, kiu nun havas jenajn nomojn: *Prezidanto* — Fernando Marinho; *Vicprezidanto* — Floriano Pessoa; *Ĝenerala Sekretario* — Luiz Alberto Martins; *Unua Sekretario* — Joel Manso; *Dua Sekretario* — Valéria Santiago; *Kasisto* — Aloísio Sartorato.

2. *Sekretariaj Servoj* — En 1983 estis ekspeditaj 468 leteroj, 78 fakturoj, 1.188 enspeznotoj, 98 notoj por mendo kun pagoŝarĝo, 29.500 bultenoj (*Esperanto-Notícias* kaj *BEL Informas*), 4.000 ekzempleroj de *Brazila Esperantisto*, 4.000 prospektoj kaj aliĝiloj; entute 40.000 sendaĵoj.

Jenaj samideanoj aktivis en nia Ligo: *sekreteriaj taskoj*: Valéria Santiago kaj Mônica Boller (oficistino); *volontula servo*: José Pedro Milagres, Arandi Teixeira Papalardo, Jacy Miranda Sá, Chersoneso Galvão, Lazarus Brieger, Paulo Andrade, José Rabelo de Paula, Calissa Sartorato, Elma do Nascimento, Antonio Rodrigues, Arnaldo Lara, Ronaldo Alves de Oliveira, Ricardo França, Mário Rittir Nunes kaj Givanildo Ramos Costa.

3. *Membraro* — Fine de 1983, estis enskribitaj 478 membroj kontraŭ 425 en 1982. Jen la nombroj laŭkategorie:

	1982	1983	Ŝanĝo
MS	226	288	62
M1	143	135	-8
M2	31	23	-8
DM	23	30	7
BM	2	2	—
	425	478	53

4. *U.E.A.* — En 1983 B.E.L. varbis por U.E.A. 169 Individuajn Membrojn laŭjene MJ: 7; MA: 141; MJ(K): 4; MA(K): 17. Krome, ĝi peradis por Societo Zamenhof kaj por abonado de revuoj: SZ: 1; PT: 3; SA: 11; KTO: 28.

5. *Perado* — B.E.L. regule peradis por U.E.A., Heroldo de Esperanto kaj El Popola Ĉinio.

6. *Kursoj. Diplomoj* — Regule okazis en klaso kaj per korespondado. Estis aljuĝitaj entute 86 diplomoj laŭ jenaj niveloj: *Baza Kurso*: 59; *Progresiga Kurso*: 16; *Supera Kurso*: 11. Kursgvidantoj: a) *baza*: Celso Martins, Célio de Freitas Martins, José Bonifácio Leite, May Bijleveld, Izabel Santiago; b) *progresiga*: Celso Martins, José Bonifácio Leite, May Bijleveld, Izabel Santiago; c) *supera*: Jorge Campos de Oliveira kaj Floriano Pessoa; ĉ) *profesora*: Floriano Pessoa.

Krom la regulaj kursoj, okazis du rapidaj elementaj kursoj gviditaj de Prof. Sylla Chaves.

7. *Periodaĵoj* — Aperis 4 numeroj de "Brazila Esperantisto", 13 de "Esperanto-Notícias" kaj 10 de "B.E.L. Informas". Respondece respektive Luiz Alberto Martins, Aloísio Sartorato kaj Fernando Marinho.

Ĝis la fino de 1983, Radio Copacabana el Rio de Janeiro ĉiujade dissendis kvinminutan priesperantan programon redaktitan kaj prezentitan de Joel Manso. Entute ni disaŭdigis 43 kvinminutajn radiprogramojn naci-

lingve. Krome dufoje la Estraro partoprenis 30-minutajn intervjuojn pri Esperanto.

8. *Eldona Agado* — En 1983 estis eldonitaj de B.E.L. jenaj verkoj: 3-a eldono de *Vocabulário Português-Esperanto/Esperanto-Português*, de Carlos Domingues; *Kio estas Esperanto?*, afiŝo-disko-kurso de Sylla Chaves (1-a eldono); *Kantu kaj Lenu*, de Sylla Chaves (1-a eldono); *Bestetoj, Bestegoj kaj Bestaĉoj*, de Sylla Chaves (1-a eldono). Escepte de la unua, ĉiuj estis kun-eldono kun Fondaĵo Getúlio Vargas.

9. *Societaj Kunvenoj* — Okazis 3 Forumoj, 2 Ĝeneralaj Ordinaraĵ Kunsidoj, 1 aŭdvida programo kaj 6 prelegoj; a) prelego de D-ro Victor Sadler en Fondaĵo Getúlio Vargas; b) prelego de D-ro Mário Ritter Nunes en Campos (RJ); c) prelego de Walter Francini en "Domo de Rui Barbosa" (RJ); ĉ) 3 prelegoj de Mônica Boller en Parnaíba (PI). Ankaŭ okazis 4 kunvenoj por lanĉo de verkoj: 2 de D-ro Sylla Chaves kaj 2 de D-ro Diderot de Freitas.

10. *Renkontiĝoj* — B.E.L. sendis reprezentantojn al jenaj kunvenoj: 5-a Esperantista Junulara Kongreso (Iporá, GO); Semajno de Internacia Amikeco (Sorocaba, SP); 16-a Brazilia Seminario de Esperantistoj (Ouro Preto, SP); 9-a Esperanto-Renkontiĝo de São Paulo (Jundiaí, SP); 216-a Datreveno de la Fondo de la urbo São José dos Campos; 4-a Jarkunsido de Brazilia Konsilantaro de Esperanto (Recife, PE); 68-a Universala Kongreso de Esperanto (Budapeŝto, Hungarujo).

Fine ni uzas la okazon por publike kore danki ĉiujn, kiuj kunlaboris kun ni.

Reminiscências de um Esperantista

Mário Ritter Nunes

Teses apresentadas em diversos Congressos Brasileiros de Esperanto.

Cr\$ 1.000,00

Kompreneble la Raporto estas konciza, sed ni estas al dispono de ĉiuj por iu ajn klarigo.

Rio de Janeiro, la 28-an de Aprilo 1984

Fernando Marinho
Prezidanto



LIGA BRASILEIRA DE ESPERANTO

Ata da Assembléia Geral Ordinária
realizada em 28 de abril de 1984

Aos vinte e oito dias de abril de mil, novecentos e oitenta e quatro às 15 horas, em sua sede, na Praça da República, 54 – 2º andar na Cidade do Rio de Janeiro, reuniu-se em sessão ordinária a Assembléia Geral da Liga Brasileira de Esperanto convocada na forma dos Estatutos, sob a presidência de Fernando Marinho e secretariada por Luiz Alberto Martins, presidente e secretário geral, respectivamente. Verificada a presença de número suficiente de associados e de representantes de instituições filiadas, o Presidente abriu a sessão que se iniciou com a leitura da ata da assembléia anterior que foi aprovada. Em seguida, o Presidente passou à ordem do dia. *Relatório da Diretoria* — O Presidente Fernando Marinho leu o Relatório da Diretoria que será publicado no "Brasil Esperantista". *Quotas de Adesão* — Inicialmente, o Tesoureiro Aloísio Sartorato apresentou desculpas pela falta de apresentação do relatório financeiro relativo a 1983 face às dificuldades em terminar a escrituração dos elementos contábeis, mas informou que já estão sendo tomadas providências para agilizar a tarefa. Com base nos dados fornecidos pelo Tesoureiro, a Assembléia fixou os seguintes valores das quotas de adesão para o período de 1º de junho a 31 de dezembro de 1984: MS — Cr\$ 4.000,00; M 1 — Cr\$ 12.000,00; M 2 — Cr\$ 36.000,00; DM — Cr\$ 360.000,00. Respondendo ao Dr. Sylla Chaves, o Tesoureiro informou que a Liga, na próxima semana, remeterá a última parcela do débito com a U.E.A. O Sr. Nelson Pereira de Souza pediu aplausos para a Diretoria da Liga por ter conseguido sanear as finanças. *Assuntos Gerais* — a) O Sr. Walter Francini, Vice-Presidente da Comissão Organizadora do 20º Congresso Brasileiro de Esperanto, apresentou o desenho do cartaz alusivo ao Congresso e fez sucinto relatório sobre os trabalhos da Comissão Organizadora. b) O Presidente Fernando Marinho fez a leitura de um documento elaborado pelo Dr. Victor Sadler sobre a possibilidade de vir a ser instalado no Brasil um escritório da U.E.A. Em seguida, ouviu a opinião dos presentes sobre um contacto de colaboração entre a U.E.A. e a Liga,

XX-a BRAZILA KONGRESO DE ESPERANTO

Campinas: 12.Jul.84 – 15.Jul.84

Loko: Campinas, SP

Dato: 12. Jul. 84 – 15. Jul. 84

Aŭspicioj: Brazila Esperanto-Ligo, Kultura Kooperativo de Esperantistoj kaj Brazila Konsilantaro de Esperanto.

Kongrestemo: Integriĝo en la Brazila Esperanto-Movado

Alta Protektanto: D-ro José Roberto Magalhães Teixeira, urbestro de Campinas.

Honoraj Invititoj:

– Prof. D-ro André Franco Montoro, ŝtatestro de São Paulo

– D-ro Orestes Quercia, Vicŝtatestro de São Paulo

– D-ro Nefi Talles, Prezidanto de Ŝtata Ĉambro de Deputitoj

– D-ro Stanislaw Bijak, Ĝenerala Konsulo de Pollando.

Prezidanto de la Kongreso: Prof. Osíro Silveira, Ŝtata Deputito

Vicprezidantoj:

S-ro Fernando Marinho, Prezidanto de B.E.L.

objektivando o funcionamento desse escritório. A Assembléia, após alguns debates, resolveu autorizar o presidente a tratar do assunto diretamente com o Dr. Sadler, enfatizando, no entanto, a conveniência de um debate mais amplo antes da assinatura de qualquer contrato. c) Eleição de Conselheiro – Por proposta do Presidente foi eleito por aclamação o Sr. Alvaro Fausto de Souza para a vaga deixada por Braz Cosenza no Conselho Consultivo de Liga Brasileira de Esperanto. d) Membros Benfeitores – Foram aprovados para a categoria de Membro Benfeitor os Srs. Lazarus Brieger (proposta de Aloísio Sartorato) e Egon Shaden (proposta de Sylla Chaves), ambos pela doação de biblioteca de livros em esperanto. e) 69º Congresso Universal – A Assembléia aprovou o nome do Prof. Evaldo Pauli para representar a Liga no 69º Congresso, em substituição a *komitatano* A Dr. Sylla Chaves. Não havendo quem quisesse fazer uso da palavra, o Presidente encerrou a reunião de que eu, secretário, lavrei a presente ata, que vai por mim assinada e pelo presidente. Rio de Janeiro, 28 de abril de 1984. Luiz Alberto Martins, secretário, e Fernando Marinho, presidente.

D-ro Álvaro Fausto de Souza, Prezidanto de K.K.E.

S-ro Carlos Siqueira da Cunha, Prezidanto de B.K.E.

Organiza Komitato

Prof. D-ro Osvaldo Sangiorgi, Prezidanto

Prof. D-ro Walter Augusto Francini, Viceprezidanto

S-ino Elvira Fontes, Ĝenerala Sekretario

S-rino Symilde Schenk Ledon, 1-a Sekretario

S-rino Francisca Martos, 2-a Sekretario

S-ro Eurico Antonio Ribeiro, 1-a kasisto

S-ro Maria Aparecida Tuon, 2-a Kasisto

S-ro Deodato de França Mello, Informado

S-rino Rosa Rogério da Silva, Festoj kaj Ekskursoj

S-rino Maria Antonia Ladalardo, Akceptado

D-ro José Luiz Ferreira, Kongrestemo

Provizora Programo

12. Julio. 84

- Akceptado al kongresanoj
- Preparkunsido por ĝeneralaj informoj
- Intervjuo al ĵurnalistoj de gazetaro, radiostacioj kaj televido
- Koncerto ludita de la Muzikistaro de la 8-a Bataliono de Militista Polico sub la direktado de Leŭtenanto João Chagas
- Malferma Soleno.

13. Julio. 84

- Plena kunsido: defendo de tezoj pri la temo de la kongreso: "Integriĝo en la Brazila Esperanto-Movado".
- Esperanto por komencantoj (Prof. Sylla Chaves)
- Kiel eviti dentan karion (D-ro Roberto Resende)
- Konversacia Rondo (D-ro Victor Sadler)
- "Panoramo de nia Movado" (S-ro Nelson

Pereira de Souza)

- "Aplikado de izotopaj radioj en Nuklean Medicinon (Prof. Genildo Martins Coelho)
- Plena kunsido: defendo de tezoj pri la kongresa temo.
- Kunveno de artistoj esperantistaj (S-rino Maria Almada)
- Kunveno de Vegetaranoj (S-ino Cedilha Netto)
- Lingvaj demandoj (Prof. Geraldo Matos)
- Duonaŭtomata tradukado pere de Esperanto" (D-ro Victor Sadler)
- Omaĝo al D-ro Braz Cosenza (F-ino Elma do Nascimento)
- "Ŝtatparado" (Mallongaj raportoj pri la agado por Esperanto en la ŝtatoj prezentotaj de la koncernaj reprezentantoj)
- Kuna lanĉo de la eldonaj novaĵoj en kaj pri Esperanto
- Arta Vespero (S-ro Amarílio Carvalho)

14. Julio. 84

- Inaŭguro de monumento al Zamenhof sur Placo Napoleão Laureano
- Konversacia Rondo (D-ro Victor Sadler)
- Ĝenerala Kunsido de Brazila Esperantista Junulara Organizo
- Aŭkcio (S-ro Gilbert R. Ledon)
- "Informadiko kaj la Tria Jarmilo" (Prof. Sylla Chaves)
- Plena Kunsido: defendo de tezoj pri la kongresa temo
- Kompilantoj de Esperanto-vortaroj (Prof. Sylla Chaves)
- Kunveno de U.E.A. — Delegitoj (S-ro Ivon Barbosa)
- Kunveno de Oomotanoj
- Kunveno de Nacia Esperanto-Komisiono
- Kunveno de Filozofia Asocio Tutmonda (Prof. Evaldo Pauli)
- Oratora Konkurso por junuloj (S-ro José Luiz Ferreira)
- Kunveno de Esperanto-instruistoj (S-ino Elvira Fontes)
- Lingvistika priskribo de la verbo en Esperanto (Prof. Geraldo Mattos)
- Kunveno de esperantistoj katolikaj (Prof. Euclides Carneiro da Silva)
- Homeopatio kaj Psikologio" (D-ro Carlos Lima Melo)
- Kunveno de spiritistaj esperantistoj (S-ro

Affonso Soares)

15. Julio. 84

- Meso en Esperanto celebrata de Pastro Petro Urbaitis
- Vizito al vidindaĵoj en Campinas
- Kolektiva tagmanĝo

Kongresanoj

- | | |
|-----|--|
| 147 | Oscar Correa |
| 148 | Anita Correa |
| 149 | Jaime Ferreira de Albuquerque |
| 150 | Maria Clara A. Albuquerque |
| 151 | Carlos Maria |
| 152 | José de Paiva Carvalho |
| 153 | Maria da Guia Amorim |
| 154 | Espedita de C. Feitosa |
| 155 | Álvaro Maurício D. Diaz |
| 156 | Carlos Alberto Nunes Lima |
| 157 | Oswaldo Pires de Holanda |
| 158 | Sérgio de Jesus Lopes |
| 159 | Álvaro Braz |
| 160 | José Carlos Marcondes Arantes |
| 161 | Gentil de Lima |
| 162 | Osmar Casagrande Campos |
| 163 | Izilda C. Campos |
| 164 | Cassiano A. Macedo |
| 165 | Maria Luzineide de Souza |
| 166 | Maria Estela Alves Gadelha |
| 167 | José Martins Coelho |
| 168 | Beatriz Coelho |
| 169 | Lília Ledon da Silva |
| 170 | Fabício Possebon |
| 171 | Gersi Alfredo Bays |
| 172 | Salvador Raimundo |
| 173 | Marilene P. Raimundo |
| 174 | Antônio Porfírio de Almeida Sampaio Neto |
| 175 | Gilberto Avelar de Castro |
| 176 | Alvair Caffé de Freitas |
| 177 | Célia Maria Dias Maia |
| 178 | Asagai Mobungá |
| 179 | Antônio Alves dos Reis |
| 180 | Esperanto-Asocio de Sanpaŭlo |
| 181 | Eurico Antônio Ribeiro |
| 182 | Helga Neusbürger |
| 183 | Odami Feitosa de Sá Filho |
| 184 | Ruy Cavalcanti de Albuquerque |
| 185 | Jurguy Monteiro Scherpel |
| 186 | Walter Rosa Fontes |
| 187 | Carla Engel Gomes |
| 188 | Venina Netto |
| 189 | Aélia A. Pinheiro Gadelha |
| 190 | Ivan Leitão Ramalho |
| 191 | Marco Aurélio Rocha Rabello |
| 192 | Aroldo Paraguassú Filho |
| 193 | Izaura Rosa Simões |
| 194 | Diva Isabel Marques |
| 195 | Lucy Prudente dos Santos Beleza |
| 196 | Helena Vicente Leitão |
| 197 | Eleuza Terezinha Varanda |

-
- | | | | |
|-----|--|-----|-------------------------------------|
| 198 | Marie Sautter | 260 | Arly Gomes Ribeiro |
| 199 | Euclides Carneiro da Silva | 261 | Manuel Nery |
| 200 | Aloísio Sartorato | 262 | Spiritista Esperanto-Grupo Karitato |
| 201 | M. Júlia J. R. Cunha | 263 | May Bijelefeld |
| 202 | Artur Anselmo Massular | 264 | Valéria Oliveira Santiago |
| 203 | Maria da Conceição Melo Miranda | 265 | Magali Ferreira Lopes |
| 204 | Genildo Martins Coelho | 266 | Therezinha Gomes Chaves |
| 205 | Maria Mercedes De La Encarnación R. Coelho | 267 | Reginaldo de Almeida Cipolatti |
| 206 | Delma Terezinha de Carvalho | 268 | Maria José Guimarães |
| 207 | Floriana Passos de Oliveira | 269 | Maria Aparecida Guimarães |
| 208 | Maria de Lourdes Passos Lima | 270 | Acyr do Nascimento Franco |
| 209 | Niterói Esperanto-Klubo | 271 | Dahlia Britto de Abreu |
| 210 | Sílvio da Silva | 272 | Raulina Arneiro |
| 211 | Antônio Rodrigues da Silva | 273 | Roberto de Almeida Neves |
| 212 | Geraldo Madeira | 274 | Ultimatum Fava |
| 213 | Fernando José Galvão Marinho | 275 | Solange Alves Pereira |
| 214 | Maria Tercza Torres Marinho | 276 | Godofredo de Araujo Goes |
| 215 | Lourdes Santinhoi | 277 | Hersila Valverde |
| 216 | José dos Santos Simas | 278 | Hazel de Souza Francisco |
| 217 | Helena Moré | 279 | Maria Oliveira Raimundo |
| 218 | Affonso Borges Gallego Soares | 280 | Newton José Monteiro |
| 219 | Janete dos Santos | 281 | Sheila Almeida M. e Silva |
| 220 | Nydia O. Kulger | 282 | Allan Kardec de Miranda e Silva |
| 221 | Cláudio Zimmermann | 283 | Carlos Henrique de Araujo Cosendey |
| 222 | Selma Esteves | 284 | Aparecida Lopes de Castro |
| 223 | Paulo Amorim Cardoso | 285 | Dilermando de Castro |
| 224 | César Rodrigues Gomes | 286 | Amaziles Januaria Mendes |
| 225 | Maria Ângela Sartin de Faria | 287 | Pablo Cagellas Rigo |
| 226 | Neuza Caldas Figueiredo | 288 | Joel Moreira Augusto |
| 227 | Yvette Menezes Queiroz | 289 | Joaquim Soares de Oliveira |
| 228 | Nizete Nunes da Silva | 290 | José Leal Ferreira |
| 229 | Aldacy de Souza Xavier | 291 | Alcyr Rossi Rocha |
| 230 | José Saraiva Matos | 292 | Paulo Roberto da Silva |
| 231 | Ary Zamora | 293 | Maria Cecilia Milani |
| 232 | Associação Itabunense de Esperanto | 294 | Francisco Couto de Moraes |
| 233 | Manoel Teixeira Santos | 295 | Florianio N. de V. Pessoa |
| 234 | Otaviano Curvelo de Souza | 296 | Solange Garcia dos Reis |
| 235 | Rita Marques Curvelo | 297 | Cleber de Moraes Lemos |
| 236 | Hermita Alves Santos | 298 | Regina Margarida M. Lemos |
| 237 | Helmuth Schenk | 299 | Augustinho Olímpio de Paula |
| 238 | Wilma Martins Schenk | 300 | Nativina Ulian |
| 239 | Doriane Rossi | 301 | Dayse Maria Andrade |
| 240 | Cila Marta Perez | 302 | Lamberto Torrini |
| 241 | Alberto Luiz M. Chueiri | 303 | Edgar Martins de Oliveira |
| 242 | Maria Selma Dias de Oliveira | 304 | Eduardo Ernesto Pelinca |
| 243 | Maria de Lourdes Aparecida Muniz | 305 | Aurelio Azevedo B. Neto |
| 244 | Luiz Carlos Gonzaga do Monte | 306 | Kleber Oliveira de Souza |
| 245 | Grupo Esperantista de Ilhéus | 307 | Georgina Fernandes de Barros |
| 246 | José Maximino de Paixão | 308 | Societo-Esperanto de Salvador |
| 247 | Vicente Paulo Werneck | 309 | Jorge Pereira de Assis |
| 248 | Carolina Amélia Ribeiro Werneck | 310 | Lêda da Silva Gama |
| 249 | Bianca Ribeiro Werneck | 311 | Rogelio Garcia Boril |
| 250 | Cristiane Ribeiro Werneck | 312 | Honorio Gil Martins |
| 251 | Verônica Ribeiro Werneck | 313 | Wagner da Cruz Arneiro |
| 252 | Luiz Mário Santos da Silva | 314 | Iara da Cruz Arneiro |
| 253 | Mário Ritter Nunes | 315 | Lauro Jorge de Oliveira |
| 254 | Marcos de Macedo | 316 | Antonio Garcia Martinez |
| 255 | Luiz Carlos de Macedo | 317 | Valdir Souto Rodrigues |
| 256 | Carlos Alberto Dosso | 318 | Vera Helena Favilla |
| 257 | Fanny Dupré | 319 | Petro Urbaitis |
| 258 | Benedito de Paula | 320 | Brazila Konsilantaro de Esperanto |
| 259 | Leni Akemi Saito | 321 | Eliana Aragón |

Kiam naskiĝis Esperanto?

Bak Giŭan

Multaj el koreaj esperantistoj kredas, ke la tago de la naskiĝo de Esperanto estas la 14-a de Julio 1887. Kaj ili havas ian ceremonion por memori la tagon. Sed laŭ mia studo tio havas problemon.

En tiu problemo ni devas konsideri du aferojn. Unue, kiu evento povas signi la naskiĝon de Esperanto? Due, en kiu dato okazis la evento?

Multaj pensas, ke la naskiĝo de Esperanto signas la eldono de la Unua Libro de Esperanto por rusoj. Ŝajnas, ke ne estas bruoj pri tiu punkto. Kiam do eldoniĝis la libro? Preskaŭ ĉiuj koreaj esperantistoj kredas, ke ĝi eldoniĝis en la 14-a de julio 1887. Kio estas la bazo de tiu kredo?

Sur la 50-a paĝo de *Vivo de Zamenhof* (Edmond Privat, 1920), estas skribite: "Fine la 14. de Julio li allasis la permeson al presisto." Tie "li" signifas la cenzuriston, kiu siatempe cenzuris la Unuan Libron. Kaj sur la 176-a paĝo de *Granda Galerio Zamenhofs* (Adolf Holzhaus, 1973, Helsinki) estas skribite: "Permesita de la cenzuro, Varsovio 21-a de majo

1887." Sur la 573-a paĝo de *'L.L. Zamenhof, Originala Verkaro'* (Joh. Dietterle, 1929, Leipzig) estas la letero, kiun sinjoro Zamenhof skribis al sinjoro Ino T. Holmes, kaj en kiu estas skribite: "La dato de la cenzuro de la unua libro pri Esperanto en rusa lingvo estis 2-a de Junio (21 de Majo laŭ la tiama malnova stilo). La dato de la apero de la unua libro estis ĉirkaŭ la 21-a de Julio (t.e. proksimume en tiu sama tago, en kiu la pola eldono de la lernolibro ricevis la cenzuran permeson)." Kaj sur la 24-a paĝo de *'Memorlibro'* (U.E.A., C.E.D., 1960, Londono) skribis G. Waringhien: "... ĝis li decidis eldoni mem sian verkon, la 26. VII. 1887,....". Kaj sur la 14-a paĝo de la sama libro estas skribite: "26.7.87., Warszawa, Unua Libro" Sur la 372-a paĝo de *'Historio de Esperanto-Movado en Koreujo (1906-1975).'*" (GIM Samsu, 1976, Seulo) estas skribite: "1887.7.14. Unua Libro eldoniĝis." Kaj sur la 550-a paĝo de *'Enciklopedio de Esperanto'* (1933, Budapeŝto) estas skribite: "Zakrzewski sukcesis trovi tiun 'bileton' inter malnovaj paperoj de la presejo, kaj ĝi havas la daton: 14 jul. 1887, do ĝi estas la tago de la apero de la unua E-libro." Sur la 37-a paĝo de *'senlegenda biografio de L. L. Zamenhof'* (Iudovikito, 1982, kioto) estas skribite: "la eldonisto de la rusa 'unua libro' ricevis la permeson presi ĝin la 21an de majo, kaj la permeson ellasi ĝin la 14an de julio. tiuj ĉi datoj estas laŭ la julia kalendaro, kiu estis uzata en tiama rusujo. laŭ la gregoria, kiun ni uzados en ĉi rakonto, ili estis la 2a de junio kaj la 26a de julio."

Kaj en multaj aliaj libroj krom la supre cititaj, ne estas skribita la preciza dato, sed nur "en julio".

Ĉi tie ni do resumu la diversajn, kiujn mi ĝis nun citis: la 14-a de Julio, la 26-a de Julio, la 21-a de Majo, la 2-a de Junio kaj ĉirkaŭ la 21-a de Julio.

Sed la dato, la 21-a de Majo, devas esti laŭ la malnova kalendaro, ĉar sinjoro Zamenhof mem tiel skribis en sia letero. Ĝi do devas esti

-
- 322 Alfredo Aragón
 - 323 Angela B. Del Antonio B. Rodrigues
 - 324 Eluizio Bueno Rodrigues
 - 325 Esperanto-Grupo Ismal G. Braga
 - 326 Walkiria V. Lara Rubio
 - 327 Osiro Silveira
 - 328 Luiz Antonio Parreiras
 - 329 Vânia Stein Barbosa
 - 330 Giavanna Maria Pereira
 - 331 Federação Espírita do Estado de São Paulo
 - 332 Edmilson Luís Lourenci
 - 333 Luiz Alberto Magri
 - 334 Carla Amato
 - 335 Marilda Aparecida Ferreira
 - 336 Tereza Sita de Cars
 - 337 Vilma Conde de Almeida
 - 338 Giselda da Silva Leite
 - 339 Isabel Lopes Vianna
 - 340 Dercival Batista Nobre
 - 341 Ivon Barbosa
 - 342 Alcides Pereira
 - 343 Leila Maria Cunha M. Lima

daŭrigota

la 2-a de Junio laŭ hodiaŭa gregoria kalendaro. Kaj la datoj de la fino de la cenzuro ne kongruas en la cititaj libroj. Laŭ *'Vivo de Zamenhof'* kaj *'Enciklopedio de Esperanto'*, ĝi estas la 14-a de Julio, dum laŭ *'Granda Galerio Zamenhofa'* ĝi estas la 21-a de Majo (t.e. la 2-a de Junio laŭ la gregoria). Sed en la libro *'senlegenda biografio de L.L. Zamenhof'* ni trovas tre konvinkan kaj klaran respondon. Fakte la permeso de la cenzuristo okazis du fojojn, nome koncerne la ekspresadon (la 2-an de Junio) kaj la ellasadon (la 26-an de Julio). Se ni plene fidas la precizecon de tiu libro, ni povas diri, ke la plej kontentigan respondon pri la problemo donas ĝuste ĝi.

Mi fidas ĝin. Ankaŭ vi fidos ĝin, se vi atente legos la ĝis nun cititajn frazojn.

Laŭ mia opinio la naskiĝo de Esperanto estas pli valora ol tiu de sinjoro Zamenhof. Kaj mi longe esploris la problemon, konsultante diversajn aŭtentikajn librojn. Jen mi povas konklude diri, ke la vera naskiĝotago de Esperanto estas la 26-a de Julio laŭ hodiaŭa gregoria kalendaro.

Mi esperas, ke de nun koreaj esperantistoj bone scios la fakton kaj celebros la naskiĝotagon de Esperanto ne en la 14-a de Julio, sed en la 26-a de Julio.

("La Espero el Koreujo", Mar.-Ap. 83)

☆☆☆

ESPERANTO EN TELEFONLIBRO

En "Esperanto" Aprilo 1983, S-ro K. G. Linton, el Aŭstralio, skribas, ke unu el la membroj de Melburna Esperanto-Societo vane serĉis nomon de Esperanto-grupo, kiam li estis en brazila urbo.

S-ro Linton informas, ke en Melburno oni uzas la telefonan numeron de la sekretario de Melburna Esperanto-Societo, kiu mem ne havas telefonon. Kontraŭ pago por ekstra mencio aperas en la telefonlibro la nomo 'Esperanto Information Bureau'. La rezultatoj estas kontentigaj, ĉar ili ricevas utilajn petojn kiel ekzemple invito al prelegoj en kluboj aŭ gimnazioj. Eble aliaj Esperanto-grupoj povus utiligi tiun ĉi sugeston.

APERFEIÇOE O SEU CONHECIMENTO

No número anterior publicamos um trecho de "A Viuvinha" de José de Alencar cuja tradução de L.C. Porto Carreiro Neto oferecemos a seguir.

Sugerimos que o leitor a confronte com o seu trabalho e aconselhamos a leitura dos comentários do tradutor que também transcrevemos.

Unu Jaro

José de Alencar

Estis forpasinta unu jaro.

Ŝi komencis vivi en sia koro mem, kun la rememoroj pri sia amo, kun ombro apud ŝi sidanta (1) kaj flustranta ĉe ŝia orelo ĉiam rediratajn, tamen ĉiam novajn vortojn. Ŝi revis la estintecon; kaj per tio ŝi diferencis de la aliaj junulinoj (2), kiuj revas la estontecon.

Sed dekkvinjara koro estas tirano, kiun neniu povas kontraŭstari (3); kaj Karolino ne kalkulis je ĝi (4).

Kiam delikata plantaĵo ekkreskas inter dornuoj (5), ofte la fajro bruligas al ĝi la branĉaron kaj la trunketon; ĝi malaperas, sed ne mortas, ĉar ĝia radiko vivas en la tero; superverŝita per akvo, jen ĝi tuj reekburĝonas kaj vivas kun sia plena vegetforto, kiun ĝi konservis dum sia kripleco (6).

Al la koro de Karolino okazis, kiel al la plantaĵo (7). Apenaŭ ĝi malfermiĝis (8), ĝin tuj fermis la malfeliĉo; sed revenis la trankvilo, kaj ĝi malfermiĝis denove. Komence, sufiĉis al ĝi la saŭdado (9) por ĝin plenigi; poste, ĝi deziris pli, deziris ĉion. Ĝi soifis amon: kaj oni ne amas ombron.

La mondo malproksima, kelkafoje levante la kurtenon, prezentadis unu el siaj brilaj scenoj kaj montradis al la knabino izolita en sia apartejo kaj en sia saŭdado la aŭreolon ĉirkaŭantan la frunton de la belaj virinoj: aŭreolon, kiu ŝajnas al la aliaj homoj lumbrilo, sed kiu ja estas, por iliaj portantinoj, fajroflamo.

Karolino kontraŭstaris tiajn invitojn (10) envolvante sin en la blanka mortvesto de sia

unua amo; sed la tolaĵo travidebliĝis kaj ne plu kaŝis al ŝi tion, kion ŝi ne volis vidi. Ŝi sentis sin altrenata, kaj ektimis.

Ŝi timis forgesi (11).

Observações.

(1) *Sombra que se sentava ao seu lado* — O sentido é: "sombra que ficava, ou vivia, sentada ao seu lado", logo, *sidanta*: participio presente para exprimir duração de ação; do mesmo modo *flustranta*.

(2) *Diferente nisso das outras moças* — Como língua clara e lógica que é o Esperanto, não nos sentiríamos bem dizendo apenas, p. ex.: "malsama je la aliaj junulinoj; preferimos por isto dizer "e nisto ela se diferenciava. ..."

(3) *A que não há resistir* — Significa: ao qual não há nada que lhe possa resistir, ou: ao qual ninguém pode fazer resistência, ou tem meios de resistir.

(4) *Carolina não contara com ele* — O mais que perfeito "contara" pode aí traduzir-se pela forma do passado simples "contou"; lembremo-nos de que as formas simples são preferíveis às compostas, quando possível.

(5) *Entre a sarça* — Quer dizer "no meio da sarça"; mas, usando a preposição *inter*, fomos obrigados a empregar o plural: "dornuiĵoj".

(6) *Tempo de mutilação* — Vertemos como sendo "o estado de mutilação": "estado" é, em Esperanto, mais preciso aí do que "tempo".

(7) *O coração de Carolina fez, etc* — Mais exatamente: "ao coração de Carolina aconteceu etc", porque, lógica e realmente, o coração "sofreu", e não executou uma ação.

(8) *Apenas aberto, a desgraça o cerrara* — Sendo o sujeito de "aberto" diferente do de "cerrara", não podemos dizer: "apenaŭ malfermita, la malfeliĉo..."; do mesmo modo que a locução: "Tendo chovido, não puder vir" não se pode traduzir *verbum ad verbum*: é preciso transformar a frase, como, p. ex., do modo por que fizemos. Empregamos "malfeliĉo", e não "malfeliĉeco" por estar nessa frase a palavra "desgraça" com o seu sentido genérico. "Malfeliĉeco" é o estado de desgraça, a *condição* de desgraçado.



Maljuneco

— Ne ekzistas juneco sen kapricoj, nek maljuneco sen malicoj. *Proverbaro Esperanta*, Z.

— Junulo, ne ridu pri la blankhara maljunulo: la floro nun ekfloranta kiom longe restos ruĝa? *Ĉina*.

— Ekzistas maljunuloj trijaraj kaj infanoj centjaraj. *Japana*.

— Scii maljuniĝi estas la ĉefverko de la saĝeco. *Amiel*

— Maljuneco ne estas elportebla sen ia idealo aŭ ia malvirto. *A. Dumas, filo*.

— Nova jarcento mallaŭdas la pasintan, same kiel en nia vivo malpliaguloj kritikas la pliagulojn. *Markizo de Maricá*.

Esperanto en Brazilo

Brazila Esperantisto informis:

17 Marto 1906. Fondo de Grupo Esperantista "Verda Stelaro", en Campinas, São Paulo, la unua fondita en Brazilo.

29 Junio 1906. Fondo, en Rio de Janeiro, de Brazila klubo "Esperanto".

Novembro 1906. La Ministro de Publikaj Laboroj konsideras Esperanton kiel klaran lingvon por la telegrafo en Brazilo.

13 Julio 1907. Malfermo de la Unua Brazila Kongreso de Esperanto, en kies malferma

(9) *Saudade* — Diz-se correntemente "sopiro" ou "resopiro"; nós, da língua portuguesa, insistimos em dizer "saúdado", que nos parece mais expressivo.

(10) *Carolina resistia* — É necessário, em Esperanto, concluir a oração: "C. resistia a esses convites", ou por outro modo.

(11) *Teve medo de esquecer* — Na frase anterior dissemos com o verbo "ektimi" (começo de ação *ek*). Nesta, que agora vemos, preferimos dizer "timi", porque esse receio durou por todo o tempo em que a heroína do romance resistiu à conquista, de que se trata a seguir.

kunsido prezidis la Ministro de Interno.

21 Julio 1907. Fondo de Brazila Esperanto-Ligo.

Ridu, ni petas

En drinkejo, grupo de eksedziĝintoj rememoris la finkaŭzojn de siaj edziĝoj.

— En mia kazo, diris unu el ili, tute kulpis najbaro. Mi laborvojaĝis la tutan semajnon kaj apenaŭ venis hejmen mi kaj mia edzino iris en la liton. Ĉio glate iris ĝis la tago, kiam mi forgesis la fenestron nefermita kaj aŭdis la ekkrion de najbaro:

— "Kian bruon! Eĉ sabate kaj dimanĉe!"

Patrino — Se vi deziras ludi la pianon, vi devas lavi viajn manojn.

Infano — Sed mi tuŝas nur la nigrajn klavojn.

Bibliografio

● *Esperanto — Curso Elementar em 20 Lições*, Manuel S. Teixeira. Associação Portuguesa de Esperanto, Lisboa, 123 p.

Elementa kurso de Esperanto por portugallingvanoj.

● *Infero*, Dante Alighieri. El la itala tradukis K. Kalocsay. Literatura Foiro, La Chaux-de-Fonds — Milano, 1979 (2-a eldono); 282 p. ilustrita.

La unua parto de la verko *Dia Komedio*.

● *La Kialo de la Vivo; Racia Solvo de la problemo de l' Ekzistado*, Léon Denis. El la franca lingvo trad. A. Soares. Federação Espírita Brasileira, Rio de Janeiro, 1982, 47 p.

Traduko en Esperanton de grava spiritisma verko.

● *Esperanta-Rusa Vortaro*, E. Bokarev. Eldonejo "Rusa Lingvo", Moskvo, 1982 (represo), 488 p.

Represo de grava vortaro entenanta preskaŭ 26.000 vortojn.

● *Rakontoj pri Afanti — Ĉinaj Popolaj Rakontoj*. El la ĉina lingvo trad. Fan Yuzu. Ĉina Esperanto-Eldonejo, Pekino, 1983, 71 p.

Kolekto de spritaj rakontetoj pri legenda ĉina heroo.

ESPERANTO NO ESTRANGEIRO

Interlingüística — Na Faculdade de Filosofia e Literatura de Liège. (Bélgica), a aluna Huguette Tholet diplomou-se apresentando a tese "Problemas de evolução das línguas planejadas; o Esperanto". Dois terços do trabalho são dedicados ao esperanto com especial atenção à evolução da terminologia científica na Língua Internacional.

Polônia

Tadeusz Ejsmont recebeu o título de doutor, concedido pela Faculdade de Filosofia da Universidade de Lodz, Polônia. Sua tese de doutorado foi: "Funções educativas do esperanto e seu movimento, no período de 1956-1980, na Polônia e no campo internacional."

União Soviética

O "Clube de Esperanto de Cientista Moscovitas", fundado em 1981, que só admite sócios de nível superior, tem atualmente 27 membros. O Clube já organizou 11 palestras sobre física nuclear, ecologia, interlingüística, matemática, geografia e futurologia.

Itália

Rivivere, revista mensal sobre ciência, arte e cultura, editada em Forlì, Itália, desde novembro de 1982, publica artigos em ou sobre esperanto. Responde por esta seção Dr. Luigi Tadolini (via del Pozzo 10, I-47027 Forlì, Itália).

França

Na capital francesa e nas cidades de Pontoise e Tours, há emissoras que transmitem programas em ou sobre esperanto. As estações, que tramitem em FM, portanto, com alcance local, são as seguintes: Paris: Rádio Libertaire e Rádio 3; em Pontoise, Rádio Gingle, e em Tours, Rádio Transistours.



Lingva Rubriko (8)

En Esperanto, *profesoro* estas titolo de instruisto en supera lernejo, instituto, fakultato k.s. En Brazilo, homo kiu instruas en lernejoj elementa, mezgrada, duagrada k.s. estas *instruisto*. Tial, se oni diras, ke X estas profesoro, tio signifas, ke li ricevis la katedron de profesoro. Por la *instruistoj* oni uzas la titolon *sinjoro*. Ekzemple: *S-ro Y, kiu instruas matematikon en la gimnazio...*

Samideano, kiu instruas Esperanton, estas simple *instruanto* aŭ *kursgvidanto*, escepte se li profesie instruadas.

Alia interesa titolo estas *doktoro*. Laŭ P.I.V., *doktoro* estas la titolo de "persono posedanta la plej altan universitatan rangon, en iu ajn fakultato."

En Brazilo, oni uzas ordinare la titolon *doktoro* por bakalaŭroj. En Esperanto, oni simple uzas la titolon *sinjoro*: *S-ro X* estas advokato kaj *S-ro Y* estas inĝeniero. La uzo de *doktoro* en tiuj okazoj signifas, ke la profesiulo ricevis la doktorecan titolon.

La misuzo de *profesoro* kaj *doktoro* en la internacia rondo estas evitenda.

ADAGIÁRIO ESPERANTO- PORTUGUÊS ESPERANTA- PORTUGALA PROVERBARO

L.L. Zamenhof — A. Couto
Fernandes

Provérbios sinônimos em esperanto e português. O texto em esperanto foi extraído do *Proverbaro*.

Completa o volume a 3a. edição de *Amo per Proverboj* (Amor por Anexins), de Artur Azevedo.

Cr\$ 4.000,00

ELEKTITAJ POEMOJ de Castro Alves

Trad. L. H. Knoedt

Cr\$ 7.000,00

VOCABULÁRIO

Português-Esperanto

Esperanto-Português

Carlos Domingues

Planejado principalmente para os cursos da Liga Brasileira de Esperanto, o Autor reuniu num só volume duas obras.

Embora se trate de obra concisa, ela será precioso auxiliar para os esperantistas experientes.

Carlos Domingues foi presidente da Liga Brasileira de Esperanto e membro da Academia de Esperanto.

Preço: Cr\$ 8.000,00

TEATRO

de Machado de Assis

Kvar komedioj tradukitaj en
Esperanton.

Cr\$ 4.000,00